

СХВАЛЕНО
педагогічною радою
Глухівського МЦПО
Від 29.03.2023 №3

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом директора
Глухівського МЦПО
Від 29.03.2023 №14-ОД

**Положення
про академічну доброчесність
учасників освітнього процесу
Глухівського міського центру позашкільної освіти
Глухівської міської ради Сумської області**

1. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу (далі - Положення) є внутрішнім підзаконним нормативним актом, який спрямований на забезпечення якісних освітніх послуг здобувачам освіти, дотримання моральних, правових, етичних норм поведінки всіма учасниками освітнього процесу та професійного спілкування педагогів.

1.2. Це Положення розроблено на основі Конституції України, Конвенції ООН «Про права дитини», Законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Про авторське і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту закладу. Правил внутрішнього трудового розпорядку, Колективного договору та інших нормативно-правових актів чинного законодавства України та нормативних (локальних) актів закладу.

1.3. Мета Положення полягає у дотриманні високих професійних стандартів в усіх сферах діяльності закладу (освітній, науковій, виховній), підтримки демократичних взаємовідносин між учасниками освітнього процесу, підвищення іміджу діяльності закладу, запобігання порушенню академічної доброчесності.

1.4. Дія цього Положення поширюється та є обов'язковою до виконання для всіх учасників освітнього процесу. Усі особи, на яких поширюється дане Положення, повинні бути ознайомлені з його змістом.

1.5. Академічна доброчесність є одним із принципів освітньої діяльності закладу освіти..

1.6. Забезпечення академічної доброчесності є складовою внутрішньої системи забезпечення якості позашкільної освіти. Положення розміщується на офіційному вебсайті закладу

2. Поняття та принципи академічної доброчесності

2.1. Академічна доброчесність — це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього

процесу під час навчання, викладання та провадження творчої діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та творчих досягнень.

2.2. Для забезпечення академічної доброчесності в освітньому закладі необхідно дотримуватися наступних принципів:

- законність (дотримання законодавства усіма учасниками освітнього процесу);
- чесність та порядність (усі учасники освітнього процесу у своїй діяльності (практичні, лабораторні. наукові дослідження) діяти чесно і порядно);
- справедливість (неупередженість ставлення один до одного, правильне й об'єктивне оцінювання результатів навчальної, дослідницької та трудової діяльності учасників освітнього процесу);
- партнерство і взаємодопомога (учасники освітнього процесу орієнтуються на партнерську взаємодію з метою підвищення якості навчальних та науково - дослідницьких результатів;
- прозорість(про академічну доброчесність важливо не просто говорити, а й учитися жити доброчесно на практиці та виховувати в собі сміливість відстоювати своє право на справедливе доброчесне освітнє середовище;
- професіоналізм та компетентність (безперервна освіта для вихованців та педагогів закладу, яка відповідає сучасним освітнім потребам) ;
- взаємоповага та взаємна довіра (вільний обмін ідеями, інформацією, співпраця та продукування нових ідей учасниками освітнього процесу повага до протилежної думки);
- відкритість і прозорість (дій адміністрації закладу освіти , що стосуються фінансової, господарської та наукової діяльності);
- відповідальність за порушення академічної доброчесності (усвідомлено вихованці та педагоги закладу беруть відповідальність за результати своєї діяльності);

2.3. Заклад здійснює свою діяльність окремо від політичних уподобань, партій, релігійних об'єднань та рухів у будь-якій формі організації.

2.4. Академічна доброчесність педагогічний працівників передбачає :

- дотримання Конвенції ООН «Про права дитини», Конституції України, законів України ;
- дотримання норм чинного законодавства України в сфері освіти про авторське право і суміжні права;
- надання правдивої інформації про методики і результати власної навчальної (творчої, наукової) діяльності;
- дотримання правил посилання на джерела інформації у разі використання відомостей, розробок, ідей, написання методичних матеріалів, наукових робіт тощо;
- утвердження позитивного іміджу освітнього закладу, примноження його традицій;
- дотримання етичних норм спілкування на засадах партнерства, взаємоповаги, толерантності стосунків;
- виявляти толерантність та повагу до релігії, культури, звичаїв та традицій учасників освітнього процесу всіх національностей;

- не принижувати будь-яким чином гідність здобувачів освіти;
- запобігання корупції, хабарництву;
- збереження, поліпшення та раціональне використання навчально-матеріальної бази закладу;
- надання достовірної інформації про методи та результати дослідження;
- об'єктивне та неупереджене оцінювання результатів та умінь, здобувачів освіти;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- відповідальність за порушення академічної доброчесності;
- об'єктивне й неупереджене оцінювання конкурсних робіт;
- надання якісних освітніх послуг з використанням у практичній професійній діяльності інноваційних здобутків у галузі освіти;
- повідомлення адміністрацію ЗПО у разі отримання для виконання рішень чи доручень, які є незаконними або такими, що становлять загрозу правам, свободам чи інтересам вихованців та педагогічним працівникам;

2.5. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- дотримання норм чинного законодавства України в сфері освіти про авторське право і суміжні права;
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням індивідуальних потреб і можливостей) ;
- дотримання правил посилання на джерела інформації у разі використання відомостей, розробок, ідей, написання наукових робіт тощо;
- надання достовірної інформації про методи та результати власного (наукового, творчого) дослідження;
- подавання на конкурси, олімпіади, заходи лише самостійно виконану роботу, що не є запозиченою або переробленою з іншої, виконаної третіми особами;
- сприяння збереженню та примноженню традицій закладу, підвищення його престижу власними досягненнями у навчанні та творчості;
- відповідальність за порушення академічної доброчесності;
- повідомлення адміністрації ЗПО про порушення принципів академічної доброчесності;
- повагу честі і гідності інших осіб, навіть якщо їх погляди відрізняються;
- вихованці гуртка наділені правом вільно обирати свою громадську позицію, яка проголошується відкрито при обговоренні рішень та внутрішніх документів. У разі, якщо відбулося розповсюдження інформації, яка є неправдивою, викладеною з перекрученням фактів, наклепницькою, ображає людину або може завдати іншої серйозної шкоди закладу, особа, яка до цього причетна, має зробити все можливе, щоб спростувати викривлену інформацію, зменшити обсяг завданої шкоди;

- неприйнятним для всіх учасників освітнього процесу є участь у будь-якій діяльності, що пов'язана з обманом, нечесністю; піддробкою та використанням офіційних документів;

- використання мобільних телефонів під час навчальних занять, з метою відволікання вихованців від освітнього процесу.

3. Види відповідальності за порушення академічної доброчесності

3.1. Види академічної відповідальності за конкретне порушення академічної доброчесності визначають спеціальні закони та дане Положення.

3.2. *Порушенням академічної доброчесності вважається:*

- **обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (творчої) діяльності чи організації освітнього процесу. Формами обману є, зокрема академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власних досліджень (творчості) та відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- **самоплагіат** це «оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів»

- **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі;

- **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу;

- **списування (копіювання)** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- **хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг чи будь – яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- **необ'єктивне оцінювання** конкурсних робіт – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;

- **виконання на замовлення та продаж** текстів статей, досліджень, конкурсних робіт тощо;

- приписування результатів колективної діяльності одній або окремим особам без узгодження з іншими учасниками авторського колективу або внесення до списку авторів навчально-методичної праці осіб, які не брали участь у створенні продукту;

- конфлікт інтересів;

- приватний інтерес;

-службова недбалість;

- зловживання вплив

3.3. За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники освітнього закладу можуть бути притягнуті до такої академічної відповідальності:

- при необ'єктивному оцінюванні результатів навчання здобувачів освіти педагогічному працівнику рекомендується опрацювати положення оцінювання конкурсних робіт. Факти систематичних порушень враховуються при встановленні тарифного розряду, присвоєнні педагогічного звання;
- спотворене представлення у методичних розробках, публікаціях чужих ідей, використання Інтернету (інформації з мережі Інтернет) без посилань, фальсифікація наукових досліджень, неправдива інформація про власну освітню діяльність є підставою для відмови в присвоєнні або позбавленні раніше присвоєного педагогічного звання, тарифного розгляду;
- при створенні навчально-методичного освітнього продукту педагогічними працівниками (методичні рекомендації; навчальний посібник; навчально-методичний посібник; наочний посібник; практичний посібник; навчальний наочний посібник; збірка; методична збірка, методичний вісник; стаття; методична розробка тощо) - анулювання роботи.
- надання освітніх послуг за певну незаконну винагороду матеріального чи нематеріального характеру залежно від розміру, об'єму є підставою для притягнення педагогічного працівника до відповідальності судом першої інстанції відповідно до чинного законодавства;
- інші форми відповідно до вимог чинного законодавства України.

3.4. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнуті до такої академічної відповідальності:

- попередження вихованця;
- незарахування результатів або анулювання конкурсної роботи.
- позбавлення або обмеження наданих Центром різних видів морального та матеріального заохочення;
- при моніторингу якості знань, умінь та навичок не зараховуються результати, при участі у конкурсах, Всеукраїнських учнівських турнірах, конкурсах – робота учасника анулюється, не оцінюється.

4. Заходи з попередження, виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності

4.1. При прийомі на роботу працівник знайомиться із даним Положенням під розписку (підпис) після ознайомлення із Правилами внутрішнього трудового розпорядку позашкільного закладу освіти.

4.2. Положення доводиться до батьківської громадськості на конференції, а також оприлюднюється на сайті закладу.

4.3. Заступник директора закладу, що відповідає за організацію методичної роботи в закладі:

- забезпечує шляхом практикумів, консультацій та інших індивідуальних та колективних форм навчання з педагогічними працівниками створення, оформлення ними методичних розробок (робіт) для публікацій, на конкурси різного рівня з метою попередження порушень академічної доброчесності;

- забезпечує рецензування робіт на конкурси, на присвоєння педагогічного звання та рекомендує педагогам сервіси безкоштовної перевірки робіт на антиплагіат.

4.4. Педагогічні працівники в процесі своєї освітньої діяльності дотримуються етики та академічної доброчесності, умов даного Положення, проводять роз'яснювальну роботу з вихованцями щодо етичної поведінки та неприпустимості порушення академічної доброчесності (плагіат, порушення правил оформлення, цитування, посилення на джерела інформації, списування).

4.5. Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати вихованцю письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

5. Комісія з питань академічної доброчесності

5.1. Комісія з питань академічної доброчесності (далі – Комісія) - це незалежний орган, що діє в закладі з метою забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу морально-етичних та правових норм цього Положення.

5.2. До складу Комісії входять представники адміністрації закладу, педагогічного колективу та самоврядування вихованців у кількості 6 осіб: 1 представник адміністрації ЗПО, 2 педагогічні працівники, 3 представники самоврядування вихованців; з них обирається голова комісії та секретар. Склад комісії погоджується педагогічною радою та затверджується керівником закладу освіти. Термін повноважень Комісії – 1 рік.

5.3. Комісія розглядає питання порушення академічної доброчесності та норм цього Положення за потребою або заявою учасників освітнього процесу. Будь-який учасник освітнього процесу може звернутися до Комісії з заявою про порушення норм цього Положення, внесення пропозицій або доповнень. У заяві обов'язково зазначаються особисті дані заявника (П.І.Б., контактні дані: адреса, телефон, місце роботи, посада клас, особистий підпис). Анонімні заяви чи заяви, викладені в некоректній формі, Комісією не розглядаються.

5.4. Комісія звітує про свою роботу раз на рік на загальних зборах закладу освіти та періодично інформує громадськість про свою діяльність доступними засобами інформування.

5.5. Повноваження Комісії:

- одержувати, розглядати заяви щодо порушення норм цього Положення та готувати відповідні висновки;
- ознайомлення здобувачів освіти й педагогічних працівників із цим Положенням;
- проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності та професійної етики педагогічних працівників;
- надавати рекомендації та консультації щодо способів і шляхів більш ефективного дотримання норм цього Положення.

6. Заключні положення

6.1. Учасники освітнього процесу мають знати Положення про академічну доброчесність. Незнання або нерозуміння норм цього Положення не є виправданням неетичної поведінки.

Заклад забезпечує публічний доступ до тексту Положення через власний офіційний сайт.

6.2. Прийняття принципів і норм Положення засвідчується підписами членів педагогічного колективу. Здобувачі освіти ознайомлюються в обов'язковому порядку.

6.3. Положення про академічну доброчесність Глухівського міського центру позашкільної освіти Глухівської міської ради затверджується педагогічною радою закладу та вводиться в дію наказом директора.

6.4. Зміни та доповнення до Положення можуть бути внесені будь-яким учасником освітнього процесу за поданням до педагогічної ради закладу.

Використані джерела:

1. Хартія основних прав Європейського Союзу [Електронний ресурс]: Міжнародний документ від 07.12.2000. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_524

2. Закон України «Про авторське право та суміжні права» [Електронний ресурс]: Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII з наступними змінами та доповненнями. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>

3. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII. (Набрання чинності 28.09.2017) Режим доступу: <https://www.pedrada.com.ua/.../1484-znayomtesya-zakon-u...>

4. «Путівник з академічної доброчесності для позашкільця». <https://academiq.org.ua/wp-content/uploads/2022/10/Putivnyk-z-akademichnoyi-dobrochesnosti-dlya-pozashkillya.pdf>

5. Етичний кодекс ученого України. URL: <https://www.znu.edu.ua/etychnyj-kodexuchenogo-Ukrainy.pdf>.

6. Положення про академічну доброчесність Комунального закладу Сумської обласної ради – обласного центру позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю.